Eduskunnan talousvaliokunta

Talousvaliokunta perjantaina 20.05.2016 klo 11:00 / HE 57/2016 vp / Asiantuntijapyyntö

Kaivoslainsäädännön kokonaisuudistus toteutettiin 1.7.2011 voimaan astuneella kaivoslailla (621/2011). Tässä yhteydessä kullanhuuhdonta eriytettiin omaksi lupatyypikseen. Samalla luvan ehtoja muutettiin. Luvan enimmäisaikaa ei enää rajoiteta, vaan lupa on uusittavissa kolmen vuoden välein ilman takarajaa. Kullanhuuhdonta-alueen enimmäispinta-alaa supistettiin lyhyen lupa-ajan nojalla.

Kolmen vuoden lupasykli on osoittautunut tarpeettoman tiuhaksi hallinnolliseksi rasitteeksi sekä viranomaisille että toimijoille. On tehokkaampaa kohdistaa resursseja lupakäsittelyn sijaan toiminnan ohjeistukseen ja valvontaan.

Hallitus esittää muutoksia kolmeen kaivoslain pykälään, joilla ohjataan kullanhuuhdontaa.

Kullanhuuhdonta-alueen enimmäispinta-alaa esitetään nostettavaksi kahdella hehtaarilla viidestä hehtaarista seitsemään, eli pinta-ala palautettaisiin kumotun kaivoslain mukaiseksi. Tällä muutoksella vähennettäisiin pinta-alaperustaisten rinnakkaisten kullanhuuhdontalupien tarvetta jo nykyisin, mutta valmistauduttaisiin myös tulevaan. Kullanhuuhdontakaivospiirit raukeavat kaivoslain siirtymäsäännöksen mukaisesti vuonna 2020, ja toimijoilla on etuoikeus hakea kaivospiirinsä alueelle kullanhuuhdontalupaa.

Kullanhuuhdonnan jatkoluvan osalta esitetään kolmen vuoden lupasyklin pidentämistä enintään kymmeneen vuoteen. Ensimmäisen luvan neljän vuoden enimmäisaikaan ei esitetä muutosta. Tällä muutoksella vapautetaan kaivosviranomaisen resursseja toiminnan valvontaan lisäämättä resurssitarvetta. Lupakäsittelyprosessi ei sinällään edistä toiminnan valvontaa, sillä siihen yhteyteen ei liity esimerkiksi maastokatselmusta, vaan käsittely tapahtuu viranomaiseen kootun aineiston nojalla. Kaivoslaki antaa kaivosviranomaiselle valtuudet käynnistää lupaehtojen muuttamisen tai jopa luvan rauettamisen mikäli toiminnan vaikutusten havaitaan poikkeavat ennakkoon arvioidusta tai toiminta on keskeytynyt.

Kolmantena muutoksena esitetään, että myös uuteen kullanhuuhdontalupaan voitaisiin tietyillä edellytyksillä myöntää toimeenpanomääräys muutoksenhausta huolimatta. Tämä tulisi kyseeseen vain niissä tapauksissa, joissa kullanhuuhdonta aloitetaan alueella, joka ei enää ole luonnontilainen vaan, jossa kullanhuuhdontaa on harjoitettu jo aiemminkin. Tarve tulisi perustella, ja kaivosviranomaisella olisi täysi harkintavalta asian suhteen. Tämä muutos kohtuullistaisi tilannetta esimerkiksi niiden toimijoiden osalta, jotka luvan jatkamisen yhteydessä esittävät muutosta aiempaan lupa-alueeseen. Nykytilanteessa lupa-alueen muutos aiheuttaa aina sen, että lupa käsitellään uutena kullanhuuhdontalupana.

Esitetyt muutokset vähentäisivät viranomaisten hallinnollista taakkaa ja sujuvoittaisivat toiminnanharjoittajien toimintaedellytyksiä heikentämättä asianosaisten oikeuksia tai vaikutusmahdollisuuksia.

Nyt esitetyillä muutoksilla kevennettäisiin kullanhuuhdonnan luvitukseen liittyvien tahojen hallinnollista taakkaa, kun lupakäsittelyn ja siinä yhteydessä pyydettävien lausuntojen sykli pitenisi. Toiminnanharjoittajalle muutoksilla olisi myös taloudellisia vaikutuksia, kun esimerkiksi lupapäätösmaksut eivät enää rasittaisi toimintaa joka kolmas vuosi ja joissain tapauksissa rinnakkaisluvista kustannuksineen voitaisiin luopua. Toisaalta toimintaan liittyvää kaivoslain mukaista vakuutta arvioitaessa olisi huomioitava pidemmän lupasyklin vaikutukset vakuuden määrään. Toimeenpanomääräyksen mahdollisuus tekisi toiminnasta ennakoitavampaa.

Riikka Aaltonen, kaivosylitarkastaja


**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**
PL 32 (Aleksanterinkatu 4)
00023 Valtioneuvosto • Puh. 029 51 6001
Faksi 09 1606 2160 • www.tem.fi

**ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET**
PB 32 (Alexandersgatan 4)
00023 Statsrådet •Tfn 029 51 6001
Fax 09 1606 2160 • www.tem.fi

**MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY**
P.O. Box 32 (Aleksanterinkatu 4)
FI-00023 Government •Tel. +358 29 51 6001
Fax +358 9 1606 2160 • www.tem.fi